

**NARODOWY FUNDUSZ ZDROWIA
CENTRALA
ZESPÓŁ KONTROLI WEWNĘTRZNEJ**

I N F O R M A C J A Z B I O R C Z A
**o wynikach kontroli przeprowadzonych przez instytucje
kontroli zewnętrznej w I półroczu 2013 r.**

*(Opracowano na podstawie materiałów przekazanych przez odpowiednie komórki organizacyjne
Centrali i oddziałów wojewódzkich NFZ)*

Sierpień, 2013

I. Informacje wstępne

Instytucje zewnętrzne w I półroczu 2013 r. przeprowadziły w jednostkach Funduszu 26 kontroli. Większość postępowań została przeprowadzona przez Najwyższą Izbę Kontroli (16), ponadto kontrolę przeprowadziły: Ministerstwo Zdrowia (4); Państwowa Inspekcja Pracy (2); Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych (1); Wojewoda (1); Zakład Ubezpieczeń Społecznych (1) oraz Archiwum Państwowe (1). Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli nr 1.

Na dzień sporządzenia niniejszej informacji zakończono 11 kontroli, w wyniku których w 6 przypadkach nie sformułowano ocen ogólnych, pozostałe oceniono następująco:

- 2 pozytywnie;
- 1 pozytywnie mimo stwierdzonych uchybień;
- 1 pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości;
- 1 negatywnie.

Najwięcej kontroli przeprowadzono w Centrali Funduszu oraz w Mazowieckim Oddziale Wojewódzkim (po 5). w oddziałach Natomiast: Małopolskim, Podlaskim i Świętokrzyskim w I półroczu br. nie rozpoczęto żadnej kontroli. Szczegółowe dane przedstawia wykres nr 2.

II. Kontrole przeprowadzone w Centrali Funduszu

W Centrali przeprowadzono 5 kontroli zewnętrznych.

Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła kontrolę nt. „*Wykonanie planu finansowego NFZ w 2012 r.*”. Obszar poddany badaniu oceniono pozytywnie, w szczególności w kontekście niższych niż planowano przychodów ze składki na ubezpieczenie zdrowotne przekazanej przez ZUS. Z uwagi jednak na nieupłynięcie ustawowego terminu na zgłoszenie zastrzeżeń przez Prezesa NFZ do wystąpienia pokontrolnego przekazanego przez NIK kontrolę tę traktuje się jako niezakończoną.

Druga kontrola NIK dotyczy *kontraktowania świadczeń opieki zdrowotnej przez NFZ*. Kontrola ta jest w trakcie realizacji.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych przeprowadził kontrolę *zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych, tj. ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r., o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r., Nr 101, poz. 926 z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych*

oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych (Dz. U. z 2004 r., Nr 100, poz. 1024). Kontrolą objęto przetwarzanie przez NFZ danych osobowych w systemie informatycznym „eWUS”. GODO ocenił, że w zakresie objętym kontrolą, NFZ w procesie przetwarzania danych osobowych nie narusza przepisów o ochronie danych osobowych.

Ministerstwo Zdrowia przeprowadziło 2 kontrole. Jedną dotyczyła „*Funkcjonowania NFZ w zakresie wyceny i rozliczania procedur: wszczepienie implantu ślimakowego (wraz z procedurą lek lub wyrób medyczny nie zawarty w kosztach świadczenia), leczenie zaburzeń słuchu za pomocą implantów ślimakowych i pniowych, leczenie zaburzeń słuchu za pomocą innych wszczepialnych elektronicznych protez słuchu, wymiana procesora mowy*”. Z powyższej kontroli Ministerstwo Zdrowia nie przedstawiło ustaleń ani oceny. Tematem drugiej kontroli było „*Funkcjonowanie audytu wewnętrznego w NFZ, ze szczególnym uwzględnieniem zgodności działalności komórki audytu wewnętrznego z obowiązującymi przepisami prawa oraz z Międzynarodowymi Standardami Praktyki Zawodowej Audytu Wewnętrznego i Standardami audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych*”. W wyniku kontroli wydano ocenę negatywną. Stwierdzono m.in.:

- niezrealizowanie decyzji Ministra Zdrowia zalecającej wprowadzenie zmian do zarządzenia Nr 37/2011/ZAW Prezesa NFZ;
- dopuszczenie do kierowania komórką audytu wewnętrznego w ramach zastępstwa przez osobę nieposiadającą kwalifikacji zawodowych audytora wewnętrznego;
- wykonywanie niektórych kompetencji Kierownika ZAW przez Prezesa NFZ;
- brak zgody Prezesa NFZ na współpracę Kierownika ZAW z Komitetem Audytu;
- niezgodność Regulaminu audytu wewnętrznego w NFZ z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej oraz z jednym z rozporządzeń Ministra Zdrowia;
- naruszenie Międzynarodowych Standardów Praktyki Zawodowej Audytu Wewnętrznego;
- brak zapewnienia o adekwatności, skuteczności i efektywności kontroli zarządczej w przypadku jednego zadania.

Większość zaleceń pokontrolnych została wykonana, część jest w trakcie realizacji.

III. Kontrole przeprowadzone w oddziałach wojewódzkich NFZ

1) **Najwyższa Izba Kontroli** przeprowadziła łącznie 14 kontrole w 11 oddziałach:

- a) w 7 oddziałach przeprowadzono kontrolę *dostępności świadczeń nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej*, z czego 2 kontrole zakończono (OW: Lubuski i Warmińsko – Mazurski), pozytywnie oceniając działania oddziałów w zakresie kontroli.

Ustalenia NIK stwierdzone podczas kontroli przedstawiają się następująco:

- zabezpieczenie i dostępność do świadczeń nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej oceniono pozytywnie;
- nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie sprawowania kontroli i nadzoru nad realizacją kontraktów.

Wystąpienia pokontrolne z kontroli w Kujawsko-Pomorskim OW oraz Podkarpackim OW zawierają oceny pozytywne, ponieważ jednak nie upłynął termin składania zastrzeżeń przez Dyrektorów OW do ich treści kontrole te traktuje się jako niezakończone.

Trzy kontrole w powyższym zakresie są w trakcie realizacji (w OW: Łódzkim, Mazowieckim oraz Pomorskim);

- b) w 3 oddziałach przeprowadzono kontrolę z zakresu *kontraktowania świadczeń opieki zdrowotnej przez NFZ*. Zakończono 2 kontrole (OW: Dolnośląski i Wielkopolski), z czego 1 oceniono pozytywnie z uchybieniami oraz 1 pozytywnie z nieprawidłowościami. W wyniku zakończonych kontroli ustalono, że planowanie oraz przygotowanie organizacyjne do procesu kontraktowania odbyło się w sposób odpowiedni. Stwierdzone uchybienia oraz nieprawidłowości dotyczyły m.in.:

- procesu negocjacji ze świadczeniodawcami;
- weryfikacji ofert przedstawianych przez świadczeniodawców.

Kontrolowane OW poinformowały o przyjęciu do realizacji zaleceń wydanych przez NIK.

W odniesieniu do ustaleń kontroli, która miała miejsce w Śląskim OW, Dyrektor Oddziału złożył zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego przekazanego przez NIK. Z uwagi na możliwość zmiany ustaleń, kontrolę tę uważa się za niezakończoną;

- c) w 3 oddziałach (Łódzkim, Mazowieckim oraz Zachodniopomorskim) NIK prowadzi kontrole dotyczące realizacji zadań *„Narodowego programu zwalczania chorób nowotworowych”*;

d) w Śląskim OW, NIK prowadzi kontrolę *realizacji świadczeń zdrowotnych w zakresie leczenia uzdrowiskowego finansowanych przez Oddział.*

2) Ministerstwo Zdrowia przeprowadziło 2 kontrole w 2 oddziałach:

a) w Dolnośląskim OW NFZ badaniem objęto *monitorowanie i kontrolowanie realizacji zawartych umów w rodzaju ambulatoryjna opieka specjalistyczna oraz przeprowadzenie na podstawie art. 139 ww. ustawy postępowań w sprawie zawarcia umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju ambulatoryjna opieka specjalistyczna, w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r.*

Z przeprowadzonej kontroli Ministerstwo Zdrowia nie przekazało ustaleń ani oceny;

b) w Mazowieckim OW NFZ trwa obecnie kontrola dotycząca *funkcjonowania NFZ w zakresie wyceny i rozliczania procedur: wszczepienia implantu ślimakowego, leczenia zaburzeń słuchu za pomocą implantów ślimakowych i pniowych, leczenie zaburzeń słuchu za pomocą innych wszczepialnych elektronicznych protez słuchu, wymiana procesora mowy.*

3) Państwowa Inspekcja Pracy przeprowadziła 2 kontrole w Mazowieckim OW, które dotyczyły zwolnień grupowych. Obie kontrole zakończono nie wydając oceny. W wyniku kontroli stwierdzono:

- przypadek nieterminowego odbioru umowy o pracę;
- brak podpisu i daty pod jednym ze sprawdzanych wypowiedzeń zmieniających;

Zalecenia wydane w wyniku jednej kontroli zostały wykonane. Z uwagi na otrzymanie wystąpienia pokontrolnego z drugiej, przeprowadzonej kontroli w dniu 06.08.2013 r., podmiot kontrolujący nie został jeszcze poinformowany o wykonaniu zaleceń.

4) Lubelski Urząd Wojewódzki przeprowadził w Lubelskim OW NFZ *kontrolę realizacji zaleceń pokontrolnych, wydanych na podstawie wyników kontroli przeprowadzonej w 2011 r.* Podczas przeprowadzonych czynności ustalono, że w ramach nadzoru nad wykonaniem umów z dysponentami ratownictwa medycznego prowadzonego przez Lubelski OW NFZ, nie stwierdzono wykorzystania zespołów ratownictwa medycznego do zadań poza systemem ratownictwa medycznego. Z uwagi na powyższe odstąpiono od dalszego prowadzenia czynności kontrolnych.

5) Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeprowadził jedną kontrolę w Opolskim OW. Przedmiot kontroli obejmował:

- prawidłowość i rzetelność obliczania składek na ubezpieczenie społeczne i innych składek, do których pobierania zobowiązany jest Zakład oraz zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego;
 - ustalenie uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia społecznych i wypłacanie tych świadczeń oraz dokonywanie rozliczeń z tego tytułu;
 - prawidłowość i terminowość opracowywania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe;
 - wystawianie zaświadczeń lub zgłaszanie danych dla celów ubezpieczeń społecznych.
- Stwierdzono przypadek uchybienia polegającego na nienaliczeniu składki pracownikowi. W pozostałych obszarach stwierdzono prawidłowe działanie Oddziału.

6) Archiwum Państwowe przeprowadziło kontrolę w Pomorskim OW NFZ. Badaniem objęto postępowanie z dokumentacją i materiałami archiwalnymi. W wyniku kontroli ustalono, że archiwum zakładowe spełnia wszelkie wymogi oraz prowadzone jest w sposób prawidłowy.

IV. Uzupelnienie informacji o kontrolach niezakończonych w 2012 r.

Kontrole przeprowadzone w Centrali NFZ

- 1) Najwyższa Izba Kontroli** zakończyła kontrolę dotyczącą *finansowania i dostępności świadczeń stomatologicznych dla ubezpieczonych i uprawnionych* formułując ocenę pozytywną, pomimo stwierdzenia nieprawidłowości. W toku kontroli stwierdzono m.in.:
- niewykorzystanie informacji od wybranych świadczeniodawców o rzeczywistych kosztach świadczeń przy wycenie świadczeń stomatologicznych;
 - nieterminowe przekazanie dyrektorom oddziałów wojewódzkich kopii trzech zarządzeń Prezesa NFZ;
 - opóźnienie w dostosowaniu jednego z zarządzeń Prezesa NFZ do rozporządzenia Ministra Zdrowia.

Instytucja kontrolująca została poinformowana o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych.

- 2) Prezes Rady Ministrów** zakończył kontrolę kompleksową wykonywania zadań obronnych. W wyniku kontroli stwierdzono prawidłowe funkcjonowanie jednostki kontrolowanej w obszarze poddanym kontroli.
- 3) Zakończono audyt zewnętrzny** przeprowadzony na zlecenie **Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej** przez podmiot prywatny. Badaniem objęto system zarządzania

i kontroli, w tym realizacji zamówień publicznych w ramach Priorytetów I i II oraz Działań 5.4 i 5.5 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013.

W wyniku tego audytu nie sformułowano zaleceń.

Kontrole przeprowadzone w oddziałach wojewódzkich

1) Najwyższa Izba Kontroli:

a) kontrole dotyczące kontraktowania świadczeń opieki zdrowotnej zakończono w oddziałach: Małopolskim, gdzie sformułowano ocenę pozytywną oraz Podlaskim, gdzie wydano ocenę pozytywną, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. W wyniku zakończonych kontroli ustalono m.in. że:

- planowanie procesu kontraktowania oraz finansowanie zakontraktowanych świadczeń odbywało się w sposób właściwy;
- stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwej weryfikacji danych z formularzy ofertowych, nierzetelnego prowadzenia dokumentacji, niewykrycia w trakcie kontroli u świadczeniodawcy niespełniania przez niego jednego z wymaganych warunków, a także zamieszczenia nieprawidłowych danych w dwóch ogłoszeniach o konkursach ofert.

Podmiot kontrolujący został poinformowany o sposobie wykonania zaleceń.

Nie zakończono natomiast kontroli w powyższym temacie w Świętokrzyskim OW, gdzie Dyrektor zgłosił zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego;

b) po uznaniu przez NIK zastrzeżeń zgłoszonych przez Śląski OW NFZ do treści wystąpienia pokontrolnego, zakończono kontrolę dotyczącą *finansowania i dostępności świadczeń stomatologicznych dla ubezpieczonych i uprawnionych w latach 2010-2012 (do czasu zakończenia kontroli)* w Śląskim OW. W wyniku kontroli wydano ocenę pozytywną, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. W wyniku kontroli ustalono m.in.:

- planowanie procesu zakupu świadczeń odbywało się prawidłowo;
- realizowano zadania z zakresu profilaktyki;
- stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in. przypadków nierównego traktowania świadczeniodawców, zawierania umów przed rozpatrzeniem przez Dyrektora wszystkich odwołań oraz zaniechania wzywiania oferentów do uzupełniania braków formalnych.

NIK została poinformowana o sposobie wykonania zaleceń.

2) Ministerstwo Zdrowia:

- a) zakończono kontrolę działalności Mazowieckiego OW NFZ w zakresie realizacji zadania określonego w art.108 ustawy z dn. 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008 r., Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.) w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r.

W wyniku kontroli Ministerstwo Zdrowia nie zgłosiło zastrzeżeń do działalności Oddziału;

- b) zakończono kontrolę *prawidłowości stosowania procedur potwierdzania skierowań na leczenie uzdrowiskowe w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r.*, przeprowadzoną w Warmińsko-Mazurskim OW NFZ.

Ministerstwo nie przekazało ustaleń z kontroli ani nie sformułowało oceny.

- 3) Archiwum Państwowe** zakończyło kontrole archiwów zakładowych w 3 oddziałach (Małopolskim, Świętokrzyskim oraz Warmińsko-Mazurskim). W wyniku kontroli nie sformulowano ocen. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in. przypadków nieprawidłowej klasyfikacji i rejestracji spraw. Do większości skontrolowanych obszarów nie wnoszono jednak zastrzeżeń. Zalecenia zostały przyjęte do realizacji.

- 4) Małopolski Urząd Wojewódzki** zakończył kontrolę w Małopolskim OW NFZ dotyczącą *prawidłowości przekazywania przez MOW NFZ dotacji celowej przeznaczonej na finansowanie zadań zespołów ratownictwa medycznego, terminowość wykonywania powierzonych zadań, zgodność z przepisami obowiązującego prawa, zapoznanie z wynikami kontroli realizacji umów na wykonanie zadań zespołów ratownictwa medycznego w 2011 r.* W wyniku kontroli wydano ocenę pozytywną. W trakcie kontroli ustalono m.in.:

- powierzone zadania są realizowane prawidłowo;
- środki finansowe przekazane przez Wojewodę w postaci dotacji celowej były przekazywane dysponentom z przeznaczeniem na finansowanie zadań zespołów ratownictwa medycznego;
- zasady rachunkowości ustalone zarządzeniem Prezesa NFZ były przestrzegane;
- wszystkie dokumenty zawierały elementy wymagane przepisami ustawy o rachunkowości.

5) Centralne Biuro Antykorupcyjne:

- a) nie zakończono kontroli w Zachodniopomorskim OW NFZ, rozpoczętej w 2011 r.;

b) zakończono kontrolę dotyczącą zawierania umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej na rok 2012 i lata następne w wybranych rodzajach i zakresach w Śląskim OW. Oceny ogólnej nie sformułowano, zgłoszono jednak zastrzeżenia co do prawidłowości przeprowadzania przez pracowników Oddziału kontroli zawierania umów. Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak metodologii dla postępowań, w których uczestniczył nowy podmiot w zakresie ustalania limitów świadczeń;
- zmiany terminu składania ofert w procedurach konkursowych;
- błędną weryfikację przestrzegania przepisów art. 132 ust. 3 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- odstąpienie od przeprowadzania kontroli u oferentów i świadczeniodawców przed podpisaniem umowy;
- nienależytą weryfikację przestrzegania przez świadczeniodawców warunków umów co do miejsca udzielania świadczeń wskazywanych w toku postępowania konkursowego;
- niejasne kryteria weryfikacji posiadania przez świadczeniodawców certyfikatów ISO w toku postępowania konkursowego.

W celu analizy merytorycznej i prawnej wystąpień pokontrolnych z kontroli przeprowadzonych przez CBA, Dyrektor OW w drodze zarządzenia powołał zespół ds. analizy ww. wystąpień.

6) Prezes Urzędu Zamówień Publicznych, na dzień sporządzenia niniejszej informacji, nie zakończył 2 kontroli prowadzonych w Zachodniopomorskim OW NFZ.